

Dorpsstraat te Asenray

rapport 2518

Dorpsstraat ongenummerd te Asenray, gemeente Roermond

Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

M. Hanemaaijer

Colofon

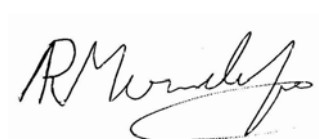
ADC Rapport 2518

Dorpsstraat te Asenray, gemeente Roermond
Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend
Auteur: M. Hanemaaijer

In opdracht van: Mevr. M. Berden-Peeters

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 24 november 2010
Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.
ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
R.M. van de Zee

ISBN 978-94-6064-509-9

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Doelstelling en vraagstelling	7
2 Methodiek bureauonderzoek	7
3 Resultaten bureauonderzoek	8
3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik	8
3.2 Beschrijving huidig gebruik	8
3.3 Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen	8
3.4 Beschrijving van bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijke waarden	9
3.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)	11
4 Methodiek Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	11
4.1 Kader	11
4.2 Methode	11
5 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	12
5.1 Lithologische beschrijving	12
5.2 Interpretatie	12
6 Conclusies	13
7 Aanbeveling	13
Literatuur	14
Geraadpleegd kaartmateriaal	14
Geraadpleegde websites	14
Lijst van afbeeldingen en tabellen	14
 Bijlage 1 Boorgegevens	

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Limburg
Gemeente:	Roermond
Plaats:	Asenray
Toponiem:	Dorpsstraat ong.
Kadastrale gegevens:	sectie L, perceelnrs. 226, 227, 228 & 229
Kaartblad:	58
Oppervlakte plangebied	6700 m ²
Coördinaten:	X 200.927,8 Y 356.734,6; X 200.977,9 Y 356.709,4; X 201.046,2 Y 356.609,3; X 200.903,5 Y 356.675,0
Bevoegde overheid:	gemeente Roermond
Deskundige namens de bevoegde overheid:	dhr. E. Caris
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	43526
ADC-projectcode:	4120892
Periode van uitvoering:	oktober/november 2010
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort

---

Samenvatting

In opdracht van mevr. M. Berden - Peeters heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Dorpsstraat ong. in Asenray (gemeente Roermond). In het plangebied zullen vier woningen worden gebouwd. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

De ligging op een Pleniglaciaal Maasterras maakt het plangebied tot een aantrekkelijke plaats van bewoning vanaf het Laat Paleolithicum. In het plangebied worden dan ook archeologische resten verwacht uit alle archeologische perioden vanaf het Laat Paleolithicum. Op basis van bodemkundige gegevens wordt in het plangebied een hoge bruine enkeerdgrond, die wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een plaggendeek, verwacht. Het vondstniveau wordt verwacht onderin het plaggendeek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont.

Teneinde deze verwachting te toetsen is in het plangebied en ter plaatse van de toekomstige bebouwing een verkennend booronderzoek uitgevoerd.

Tijdens het booronderzoek is inderdaad een hoge bruine enkeerdgrond vastgesteld, echter met een afgetopt plaggendeek. In boring 1, 2 en 5 is een intact potentieel sporenniveau aangetroffen: hier is onder een verploegde bovengrond een restant van een podzolbodem aangetroffen. Eventuele archeologische waarden kunnen in het zuidoostelijk deel van het plangebied nog aanwezig zijn.

ADC ArcheoProjecten adviseert om in het zuidoostelijk deel van het plangebied, ter plaatse van de toekomstige bebouwing (zie afb. 5), een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P), teneinde gaafheid, omvang, datering en conservering van eventueel aanwezige archeologische resten te onderzoeken.

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

In het noordoostelijk deel van het plangebied wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd. Het is niet uit te sluiten dat hier toch nog archeologische resten voorkomen. Daarom merken wij op dat het aanbeveling verdient om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

In het deel van het plangebied waar volgens de huidige plannen geen bebouwing zal plaatsvinden zijn geen boringen gezet, derhalve kunnen geen uitspraken worden gedaan omtrent eventueel vervolgonderzoek in dit deel van het plangebied.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	1500 - heden
Middeleeuwen:	450 - 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. - 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	800 - 12 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 - 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	8800 - 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	300.000 - 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van mevr. Berden - Peeters heeft ADC ArcheoProjecten een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Dorpsstraat ong. in Asenray (gemeente Roermond). In het plangebied zullen vier woningen worden gebouwd. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende of verwachte archeologische waarden, binnen een omschreven gebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting. Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend booronderzoek.

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PvA) opgesteld conform KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) specificatie VS01.¹

Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Is er in het plangebied een intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte niveau?
- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het bureauonderzoek is uitgevoerd op 19-10-2010 en het booronderzoek op 28-10-2010. Meegewerkt hebben: M. Hanemaaijer (prospector), N. de Jonge (fysisch geograaf) en R.M. van der Zee (senior prospector).

2 Methodiek bureauonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

¹ Het PvA is opgesteld door M. Hanemaaijer prospector op 27-08-2010 en geaccordeerd door J. Huizer, senior prospector.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart. De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 3.1 tot en met 3.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

3 Resultaten bureauonderzoek

3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied ligt ten westen van de Dorpsstraat te Asenray, gemeente Roermond en heeft een oppervlakte van 6700 m². De exacte locatie is weergegeven in afbeeldingen 1 en 2.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 500 m rondom het plangebied.

In het plangebied is de bouw van vier woningen gepland. De individuele woningen zullen elk een oppervlakte van 144 m² beslaan. Gedetailleerde bouwplannen zijn nog niet beschikbaar.

De consequentie van de voorgenomen ingreep is dat eventuele waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

3.2 Beschrijving huidig gebruik

Het plangebied is momenteel in gebruik als grasland.

3.3 Beschrijving van de historische situatie en mogelijke verstoringen

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Historische situatie
Ferriskaart uit 1771/1778 ²	bouwland
Tranchotkaarten uit 1803-1820 ³	bouwland
Kadastrale minuut uit 1818	bouwland
Bonnekaart uit 1850/1864, 1898, 1924, 1925, 1938 ⁴	bouwland
Topografische kaart uit 1954, 1967, 1979, 1988 ⁵	bouwland

Asenray is gelegen op het Pleniglaciale Maasterras waarvan grote delen tot in de 20e eeuw met bos en heide begroeid waren. De vroegste vermelding van Asenray dateert uit 1267. Het dorp is ontstaan uit een groep huizen bij een kapel omringd door vrijstaande boerderijen. Gezien de ligging in een bosrijk gebied en de oorsprong van de naam Asenray⁶ hangt het ontstaan van Asenray mogelijk samen met houtkap ten behoeve van 13^e eeuwse woningbouw in de stad Roermond.⁷

Op alle geraadpleegde oude kaarten is het plangebied in gebruik als bouwland. Tot twintig jaar geleden werden er binnen het plangebied asperges verbouwd.⁸ Op grond van dit landgebruik moet rekening worden gehouden met een relatief diep omgewerkte bodem.

² Koninklijke bibliotheek van België, 1965.

³ Tranchot *et al.* 1803-1820.

⁴ Bureau Militaire Verkenningen 1850/1864, 1898, 1924, 1925, 1938.

⁵ Topografische Dienst 1954, 1967, 1979, 1988.

⁶ “-ray” is afgeleid van “-rade/ -rode”, wat duidt op een ontginning uit bos en benadrukt daarmee de middeleeuwse landschappelijke ligging van het dorp op het met bos begroeide Pleniglaciale Maasterras.

⁷ Ellenkamp en Tichelman 2008.

⁸ Mondelinge mededeling grondeigenaar.

3.4 Beschrijving van bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologie ⁹	Formatie van Beegden, rivierzand en -grind (code Be2)
Geomorfologie ¹⁰	Dalvlakterras, bedekt met dekzand, zwak golvend (code 5E11)
Bodemkunde ¹¹	Hoge bruine enkeerdgronden, lemig fijn zand (code bEZ23) GWT VII
Terassenkaart ¹²	Pleniglaciaal terras
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ¹³	27,80 en 28,50 m + NAP in het oosten van het plangebied aflopend naar 25,75 en 26 m + NAP in het uiterste westen van het plangebied

Het landschap ter plaatse van het onderzoeksgebied is grotendeels gevormd door fluviatiele afzettingen van de Maas. De Maas heeft in het Midden en Laat Pleistoceen verschillende pakketten afgezet en deels weer geërodeerd en bedekt met jongere sedimenten. Door herhaalde insnijding van de Maas in haar eigen sedimenten zijn verschillende terrasniveaus ontstaan. Dit heeft geleid tot een duidelijke geologische opdeling van het stroomgebied van de Maas:

1. Hoogterras: dit is het hoogste terras, bestaande uit grove zanden en grinden afgezet door de Maas en Rijn in het Midden Pleistoceen. Het terras ligt grotendeels op Duits grondgebied.
2. Pleniglaciaal Maasteras: dit is na het hoogterras het hoogste terras, waar Maasafzettingen voorkomen uit het Saalien en Vroeg en Midden Weichselien (350.000 – 15.000 jaar geleden). De Maasafzettingen bestaan voornamelijk uit grove zanden.
4. Laat glaciaal Maasteras: dit bevindt zich ten westen van het Pleniglaciaal terras. Het gebied ligt een trede lager en bestaat voornamelijk uit zavel en kleien die zijn afgezet in de warmere perioden in het Laat Weichselien (15.000 – 11.000 jaar geleden). Op dit terrasniveau is een groot deel van de bebouwde kom van Roermond gelegen.
5. Holocene Maasdal: dit is het laagste terrasniveau, waartoe de huidige riviervlakte van de Maas behoort. Hier vond tot aan de normalisatie regulering actief insnijding en sedimentatie plaats (vanaf 11.000 jaar geleden). Het gebied kenmerkt zich door afgesneden Maasmeanders, die zijn opgevuld met jonge fluviatiele afzettingen bestaande uit zavel en klei.

Het plangebied bevindt zich op een Pleniglaciaal terras van de Maas. In deze periode was de Maas een vlechtende rivier die beschikte over verschillende geulen, waarin voornamelijk dikke pakketten grof zand en grind werd afgezet.¹⁴

In de warme perioden in het op het Pleniglaciaal volgende Laat Glaciaal vormde de Maas meanders. Langs de stroomgeul van de Maas ontstonden oeverwallen. De laat glaciaal meander wordt begrensd door een oude stroomgeul die een steilrand heeft gevormd op de overgang van het hoger gelegen Pleniglaciaal terras. De westelijke grens van het plangebied wordt gevormd door een dergelijke steilrand, direct ten westen van het plangebied ligt het Laat Glaciaal Maasteras.¹⁵ De steilrand is duidelijk terug te zien op het Actueel Hoogtebestand Nederland: in het oostelijke deel van het plangebied bevindt het maaiveld zich tussen 27,60 en 28,50 m + NAP, het maaiveld loopt iets af richting het noorden. In het westen van het plangebied loopt het maaiveld relatief steil naar omlaag, hier bevindt het maaiveld zich tussen 25,75 en 26,00 m + NAP.¹⁶

In het plangebied is tijdens koude periodes in het Laat Weichselien dekzand afgezet.

Op basis van de bodemkaart kunnen ter plaatse van het plangebied hoge bruine enkeerdgronden worden verwacht. Dergelijke bodems kenmerken zich door een dik humeus pakket, ook wel plaggendek genoemd. Het plaggendek is ontstaan als gevolg van het bemesten van de bodem met onder meer potstalmest vermengd met heide- en grasplaggen. Door eeuwenlange bemesting ontstonden akkers met een dikke humeuze bovengrond. Het plaggendek varieert meestal in dikte van minder dan 50 tot ca. 90 cm en is donker grijsbruin van kleur. Het moedermateriaal (C-horizont) is licht geelbruin tot fletsgeel van kleur en beschikt soms over roestvlekken. Onder het plaggendek kan een dun restant van een podzolbodem worden aangetroffen. Podzolgronden worden gekenmerkt door een duidelijke en gefaseerde profielopbouw: een strooisellaag (A-horizont), uitspoelingslaag (E-horizont), inspoelingslaag

⁹ De Mulder et al 2003.

¹⁰ Geraadpleegd in ARCHIS II.

¹¹ Stichting voor Bodemkartering 1968a.

¹² Ellenkamp en Tichelman 2008.

¹³ Actueel Hoogtebestand Nederland.

¹⁴ Ellenkamp en Tichelman 2008.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Actueel Hoogtebestand Nederland.

(B-horizont) en moedermateriaal (C-horizont). Onder een plaggendek wordt soms een dun restant van de B-horizont aangetroffen. Deze bestaat uit lemig tot leemarm zand en is (roest) bruin van kleur. De A- en E-horizont zijn meestal door ploegen opgenomen in de bovengrond.¹⁷

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Bron	Omschrijving
Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) Cultuurhistorische waardenkaart provincie Limburg	hoge indicatieve archeologische waarde gebied met sedert 1830 matig veranderd verkavelingspatroon
Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Roermond	hoge verwachting, bebouwd gebied; Uitgangspunt is behoud 'in situ'. In geval van planvorming dient vroegtijdig archeologisch onderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) te worden uitgevoerd, volgens de richtlijnen van de gemeente Roermond.
Archeologische Monumenten Kaart (AMK) waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	Oude dorpskern van Maalbroek en Asenray Aardewerk uit de prehistorie, Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd; vuursteen uit de periode Paleolithicum-Neolithicum
vondstmeldingen ARCHISII onderzoeksmeldingen ARCHISII	geen
KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) ¹⁸	Diverse booronderzoeken en een proefsleuфонderzoek rivierterrasontginning

De ligging van het plangebied op een Maasterras maakt het tot een aantrekkelijke plaats voor bewoning vanaf het Laat Paleolithicum.¹⁹ Dit verklaart de hoge verwachting die geldt voor het plangebied op de IKAW en de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Roermond. De ligging van deze indicatieve waarden is weergegeven in afb. 4.

Direct ten oosten van het plangebied heeft een bureau- boor- en proefsleuфонderzoek plaatsgevonden. Tijdens het booronderzoek zijn in diverse boringen in de basis van het plaggendek en in de onderliggende B-horizont archeologische indicatoren (verbrand leem, prehistorisch en laatmiddeleeuws aardewerk) aangetroffen. Tijdens het hierop volgende proefsleuфонderzoek is een volledig verstoorde bodem aangetroffen.²⁰

Ca. 350 m ten zuidwesten van het plangebied zijn tijdens een archeologisch onderzoek (het type onderzoek is niet bekend) diverse aardewerkfragmenten die dateren uit het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen en een vuurstenen kling die wordt gedateerd tussen het Paleolithicum en het Neolithicum aangetroffen.²¹

Ca. 130 m ten noordwesten van het plangebied heeft een bureau- en booronderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek is in 6 van de 8 boringen een intacte zwak ontwikkelde veldpodzol aangetroffen. In 4 boringen is geglaazuurd aardewerk uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd aangetroffen. Omdat het gebied in het verleden erg nat moet zijn geweest en overwegend in gebruik was als bouwland werd het aardewerk niet als een indicator voor een vindplaats gezien en is geen vervolgonderzoek geadviseerd.²²

Ca. 180 m ten noordwesten van het plangebied, bij landgoed Haambroek, heeft een booronderzoek en een veldverkenning plaatsgevonden. Hierbij is een nagenoeg compleet verstoorte bodemopbouw aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen aan voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats, derhalve is het terrein vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling.²³

Ca. 100 m ten noorden van het plangebied heeft in het kader van de geplande aanleg van de N280 een bureau- en booronderzoek plaatsgevonden. Hieruit bleek dat het onderzoeksgebied vanaf de Vroege Middeleeuwen in gebruik moet zijn geweest als landbouwgrond. Er zijn geen vindplaatsen ontdekt.²⁴

¹⁷ Stichting Bodemkartering 1968b.

¹⁸ <http://www.kich.nl>

¹⁹ Rivier- en beekdalen vormden markante en goed herkenbare elementen in het door bossen gedomineerde landschap (landmarks). Met name in het Laat Paleolithicum en Mesolithicum waren de dalen aantrekkelijk voor de Migratieroutes

²⁰ Onderzoeksmeldingsnr. 29384, waarnemingsnr. 403.796, van Dijk 2006; onderzoeksmeldingsnr. 40912, Moerman 2010.

²¹ Waarnemingsnr. 56.640

²² Onderzoeksmeldingsnr. 21.949, waarnemingsnr. 409605, Hensen 2007.

²³ Onderzoeksmeldingsnr. 16.379; Mieties & Schrijvers 2006.

²⁴ Onderzoeksmeldingsnr. 13.941.

Direct ten westen van het plangebied bevindt zich een terrein van hoge archeologische waarde. Dit betreft de historische dorpskern van Maalbroek.²⁵ Ca. 100 m ten oosten van het plangebied bevindt zich eveneens een terrein van hoge archeologische waarde. Dit monument heeft betrekking op de historische dorpskern van Asenray.²⁶ Binnen beide bovengenoemde terreinen kunnen vroeg moderne en laatmiddeleeuwse bewoningsresten worden aangetroffen.

3.5 Gespecificeerde verwachting (LS05)

De ligging op een Pleniglaciaal Maasterras maakt het plangebied tot een aantrekkelijke plaats van bewoning vanaf het Laat Paleolithicum. In het plangebied worden dan ook archeologische resten verwacht uit alle archeologische perioden vanaf het Laat Paleolithicum. Op basis van bodemkundige gegevens wordt in het plangebied een hoge bruine enkeerdgrond, die wordt gekenmerkt door een plaggendeek, verwacht. Het vondstniveau wordt verwacht onderin het plaggendeek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het plaggendeek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool.²⁷ Archeologische sporen zullen zich naar verwachting bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten (zoals bot, hout, leder en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. De beperkte beschikbare gegevens laten niet toe, het complextype en de omvang van de verwachte resten nader te specificeren.

In het plaggendeek kunnen archeologische resten uit de Nieuwe Tijd en (afhankelijk van de ouderdom van het plaggendeek) uit de Late Middeleeuwen voorkomen. Aangezien op de geraadpleegde oude kaarten geen bebouwing binnen het plangebied aanwezig is wordt de kans op dergelijke resten klein geacht.

Als gevolg van het voormalige landgebruik van het plangebied als aspergeakker moet rekening worden gehouden met een deels omgewerkte bodem. In dit geval zullen alleen nog diepere grondsporen bewaard zijn gebleven.

4 Methodiek Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

4.1 Kader

De bij het Inventariserend Veldonderzoek toegepaste methoden zijn conform de KNA, versie 3.2 Landbodems, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het inventariserend veldonderzoek is de gespecificeerde verwachting zoals die is opgesteld in het bureauonderzoek. De strategie voor het veldonderzoek is hierop gebaseerd, alsmede op het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak. De rapportage is opgesteld conform specificatie VS05.

4.2 Methode

In het plangebied zijn grondboringen uitgevoerd met als doel het bepalen van de bodemopbouw en eventuele bodemverstoringen. Dit is de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek. Aangezien alleen in het oosten van het plangebied bodemverstoring zal plaatsvinden zijn alle boringen in dit deel van het plangebied gezet.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en, indien relevant, bodemkundige horizonten systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Er zijn 5 boringen ter plaatse van de toekomstige bebouwing gezet. De boringen zijn uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor tot 20 cm in de ongestoorde ondergrond tot gemiddeld ca. 100 cm en maximaal 120 cm onder het maaiveld.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.²⁸ De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de lokale topografie en ingemeten met behulp van passen. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen is bepaald aan de hand van AHN-beelden.

²⁵ Monumentnr. 16.302.

²⁶ Monumentnr. 16.301.

²⁷ Groenewoudt 1994.

²⁸ Bosch 2005; Normalisatie-Instituut 1989.

5 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

5.1 Lithologische beschrijving

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 4. De boorgegevens worden gepresenteerd in Bijlage 1.

Het onderste aangetroffen pakket bestaat uit matig fijn, zwak siltig, licht grijsbruin of licht geelbruin gekleurd zand. De top van het pakket bevindt zich in alle boringen met uitzondering van boring 4 tussen 30 en 40 cm –mv. In boring 4 bevindt de top van het pakket zich op 85 cm –mv.

In boring 1, 2 en 5 is de top van het pakket bruin van kleur. In boring 3 is de top van dit pakket licht oranjebruin van kleur en bevat het veel roestvlekken. De kleur van dit pakket verandert geleidelijk naar onderen toe naar licht geelbruin.

In boring 4 bevindt zich tussen 85 en 35 cm –mv een pakket dat bestaat uit zwak grindig, zwak siltig zwak humeus, bruin zand. Het pakket is erg vlekkerig en op 80 cm –mv is een fragment plastic aangetroffen.

Het bovenste pakket bestaat uit matig fijn, zwak siltig, humeus, donker bruin zand. In boring 1 zijn in dit pakket baksteen fragmenten aangetroffen. In boring 3 zijn in dit pakket veel donker gele vlekken waargenomen.

5.2 Interpretatie

Het onderste matig fijne zandpakket wordt geïnterpreteerd als dekzand behorende tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. De bruine kleur van de top van dit pakket in boring 1, 2 en 5 wordt geïnterpreteerd als een B-horizont. Hier heeft zich een podzolbodem ontwikkeld. De oranjebruine kleur van de top van het onderste pakket in boring 3 betreft waarschijnlijk geen B-horizont maar is het gevolg van verbruining door ijzernerslag. Het bovenste pakket betreft de bouwvoor. De oorspronkelijke A- en E-horizont zijn waarschijnlijk als gevolg van ploegwerkzaamheden opgenomen in de bovengrond.

De donker gele vlekken in het bovenste pakket in boring 3 wijzen op vermenging met het onderliggende pakket. Het vlekkerige pakket dat in boring 4 is aangetroffen is het gevolg van ploegwerkzaamheden in het (sub) recente verleden. Mogelijk zijn deze verstoringen het gevolg van de aspergeteelt die in het plangebied heeft plaatsgevonden.

6 Conclusies

De in de Inleiding gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

Is er in het plangebied een intact potentieel vondst- en/of sporenniveau aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte niveau?

Tijdens het booronderzoek is in overeenstemming met het bureauonderzoek een hoge bruine enkeerdgrond vastgesteld, echter met een afgetopt plaggendek. In boring 1, 2 en 5, in het zuidoostelijk deel van het plangebied, is een intact potentieel sporenniveau aangetroffen: hier is onder een verploegde bovengrond een restant van een podzolbodem aangetroffen.

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardstelling hiervan?

Hier zijn geen direct aanwijzingen voor, maar het onderhavige onderzoek is hier niet voor geschikt. In het zuidoostelijk deel van het plangebied, waar een restant van een podzolbodem is aangetroffen, kunnen archeologische waarden, welke voornamelijk zullen bestaan uit grondsporen, aanwezig zijn.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
Niet van toepassing.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?
Niet van toepassing.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Geadviseerd wordt om in het zuidoostelijk deel van het plangebied, ter plaatse van de toekomstige bebouwing (zie afb. 5), een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek heeft als doel het vaststellen of er in dit deel van het plangebied archeologische waarden aanwezig zijn en indien dergelijke waarden aanwezig zijn, de gaafheid, omvang, datering en conservering van deze archeologische resten te onderzoeken.

7 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om in het zuidelijk deel van het plangebied, ter plaatse van de toekomstige bebouwing (zie afb. 5), een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P), teneinde gaafheid, omvang, datering en conservering van eventueel aanwezige archeologische resten te onderzoeken.

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE).

In het noordoostelijk deel van het plangebied wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd. Het is niet uit te sluiten dat hier toch nog archeologische resten voorkomen. Daarom merken wij op dat het aanbeveling verdient om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

In het deel van het plangebied waar volgens de huidige plannen geen bebouwing zal plaatsvinden zijn geen boringen gezet, derhalve kunnen geen uitspraken worden gedaan omtrent eventueel vervolgonderzoek in dit deel van het plangebied.

Literatuur

- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).
- Dijk, X.C.C. van, 2006: *Dorpstraat te Asenray, gemeente Roermond; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en veldinspectie*. RAAP-notitie; 1473. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Ellenkamp, G.R., & G. Tichelman, 2008 : *Archeo-landschappelijke knooppunt gemeente Roermond; een archeologieatlas (3delen)*. RAAP-rapport 1741.
- Groenewoudt, B.J., 1994: Prospectie, waardering en selectie van archeologische vindplaatsen: een beleidsgerichte verkenning van middelen en mogelijkheden. Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten, 17).
- Hensen, G., 2007: *Spikkerweg te Asenray, Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek, karterende fase*. RAAP-notitie (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 2140
- Koninklijke bibliotheek van België, 1965: *Ferraris kaart 1771-1778*.
- Mietes, E.K., & R. Schrijvers, 2006: *Landgoed Haambroek, gemeente Swalmen. Een ivo door middel van boringen en veldverkenning*. Vestigia rapport V06/808.
- Moerman, S., 2010: *Inventariserend Veldonderzoek, waarderende fase, d.m.v. proefsleuven. Dorpstraat, Asenray Gemeente Roermond*. B&G rapport 979.
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I. Ritsema, W.E. Westerhof & Th.E. Wong (red.), 2003: *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten (Geologie van Nederland, deel 7).
- Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- Stichting voor Bodemkartering, 1968a: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 58 Oost Roermond*.
- Stichting voor Bodemkartering, 1968b: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, toelichting bij kaartblad 58 Oost Roermond*.

Geraadpleegd kaartmateriaal

Bureau Militaire Verkenningen, 1850/1864, 1898, 1924, 1925, 1938: *Maalbroek, blad 747, 1:25.000*.

Geraadpleegde websites

<http://archis2.archis.nl>
<http://www.ahn.nl>
<http://www.kich.nl>
<http://www.watwaswaar.nl>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

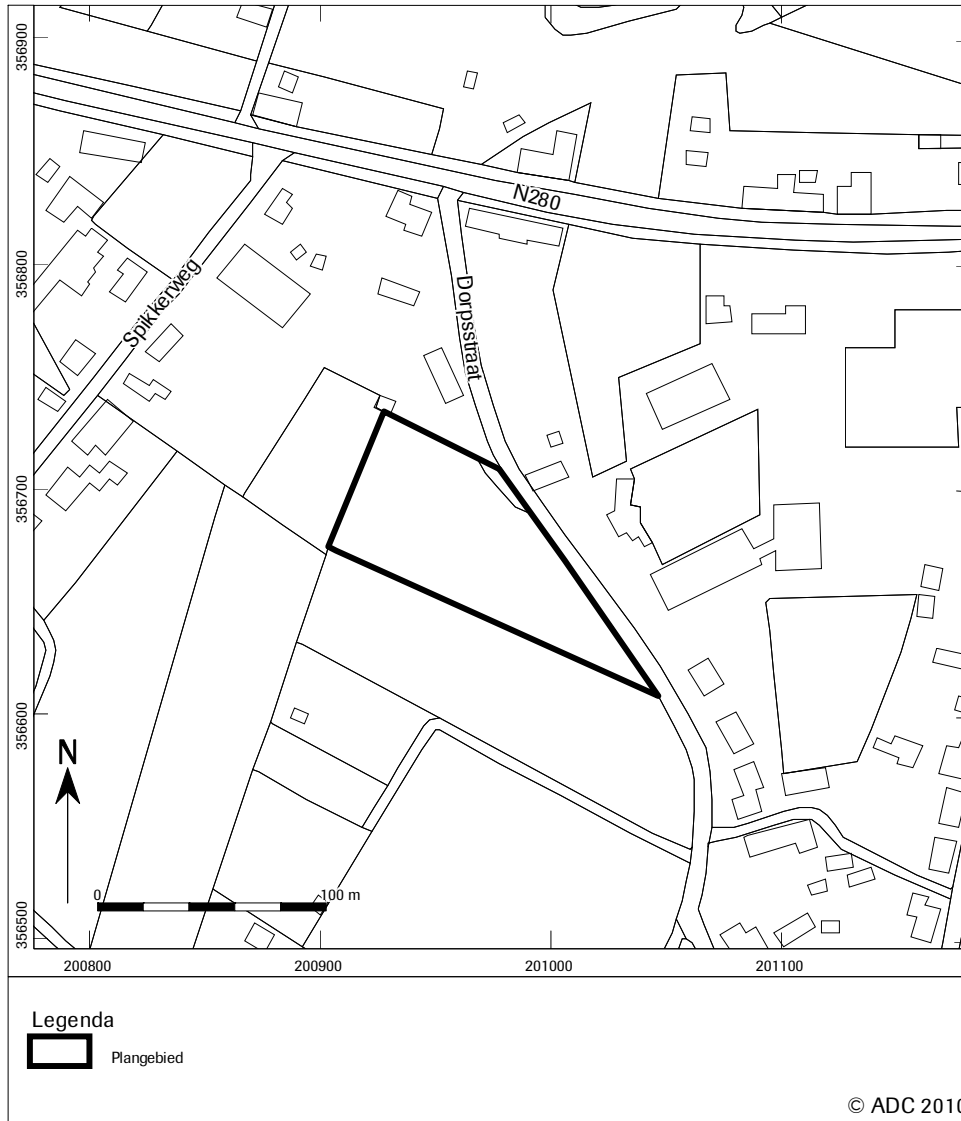
- Afb. 1 Locatie van het plangebied
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
Afb. 3 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen
Afb. 4 Boorpuntenkaart
Afb. 5 Advieskaart

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

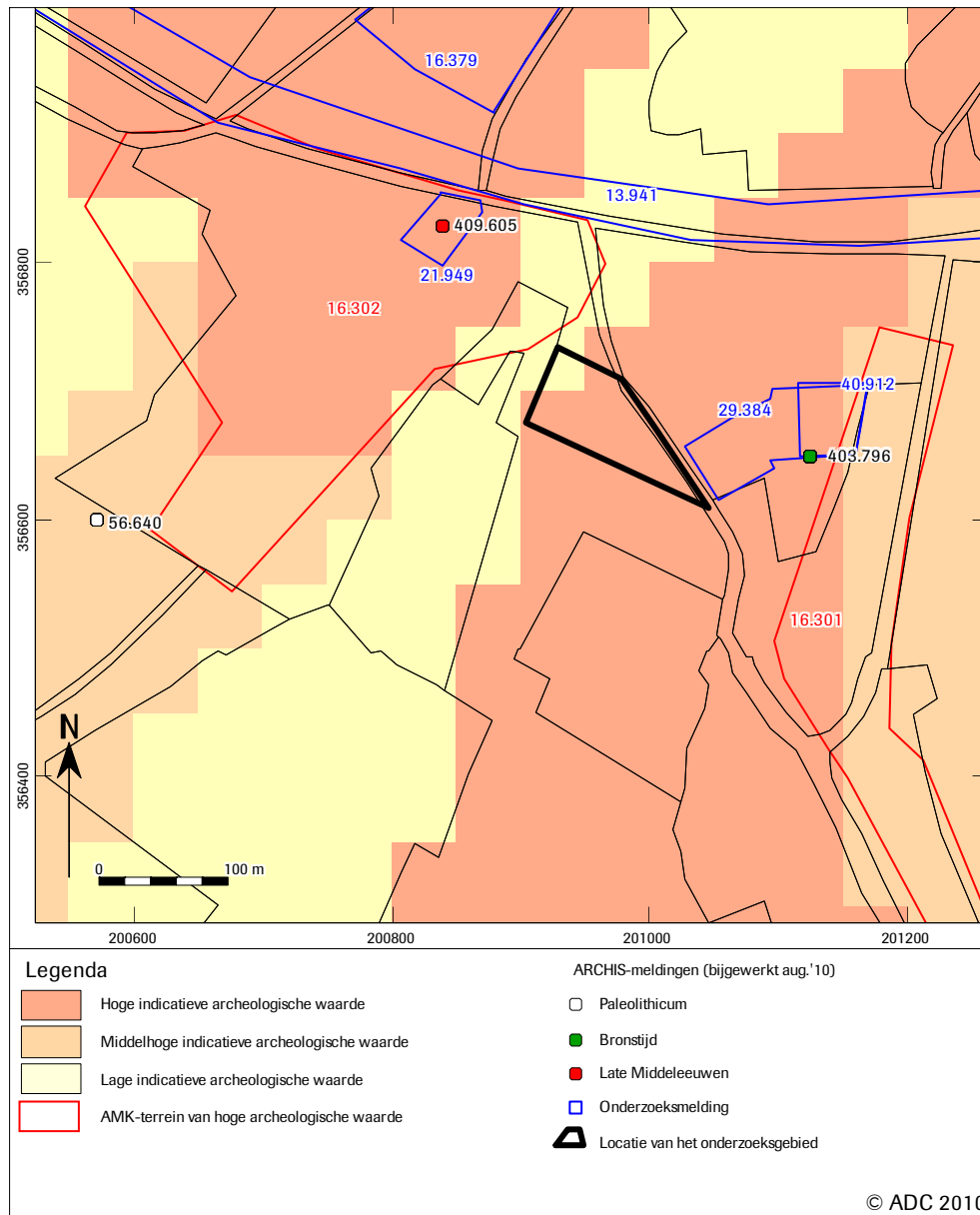

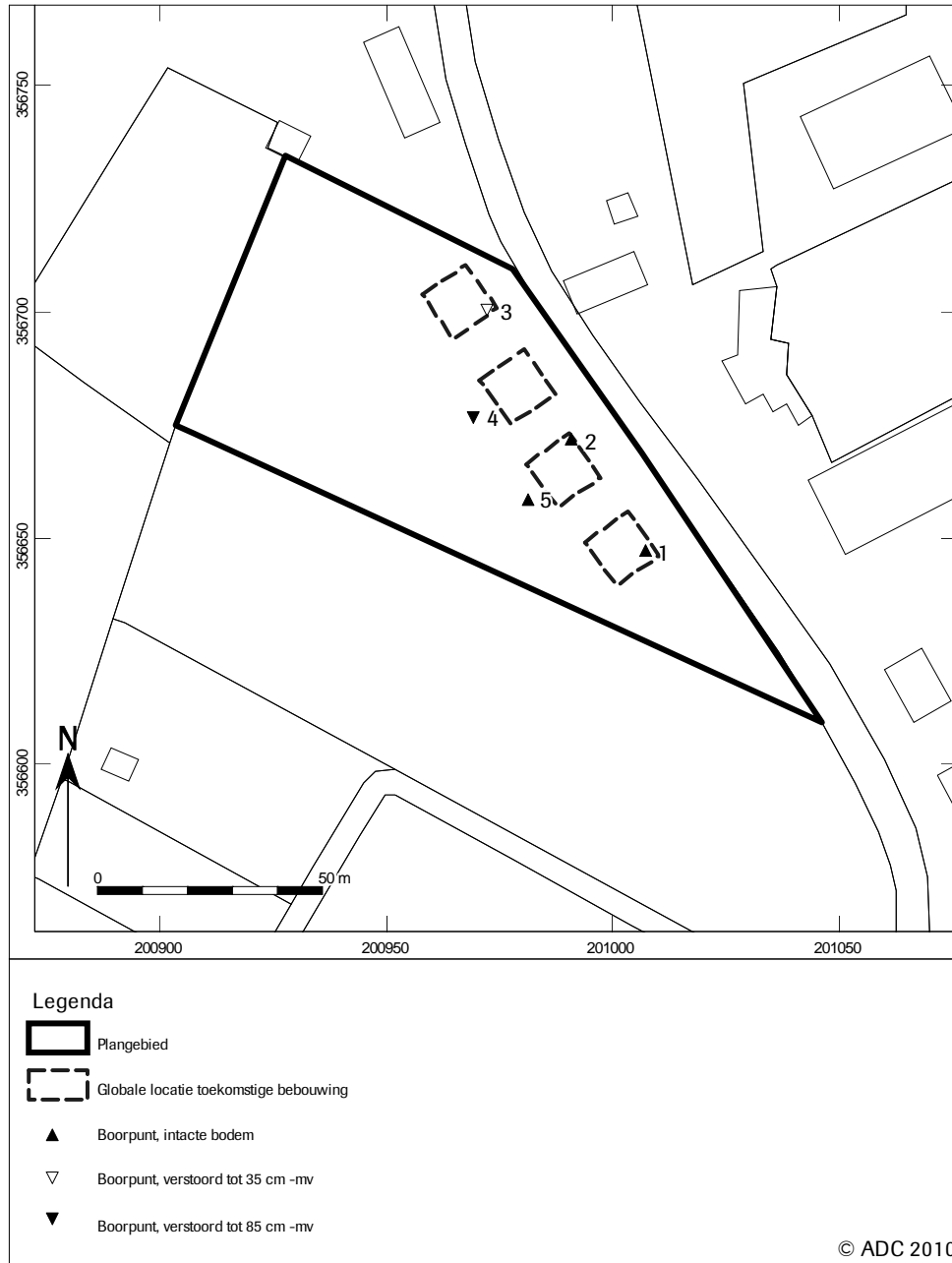
Afb. 1 Locatie van het plangebied

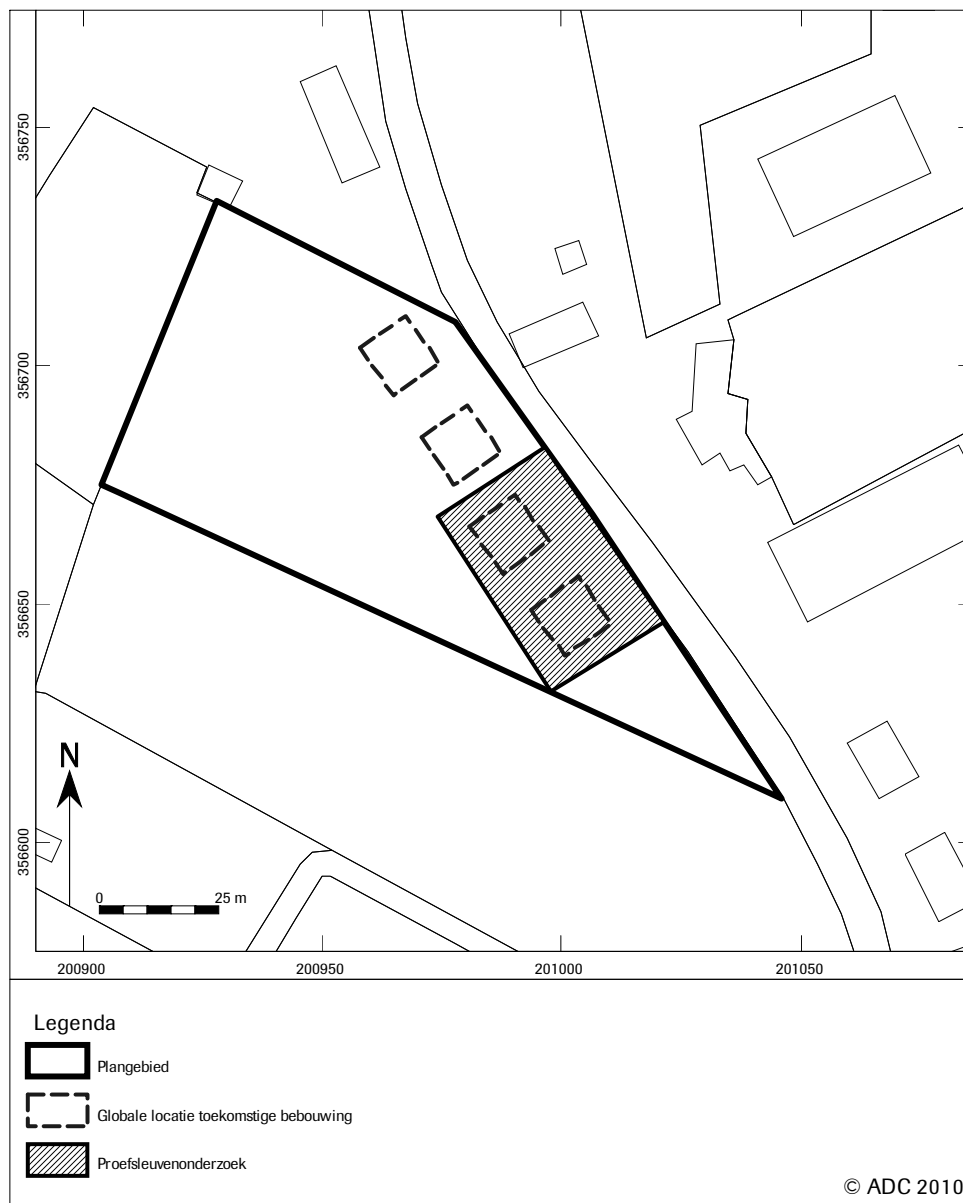
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, AMK-terreinen en ARCHIS-meldingen

Afb. 4 Boorpuntenkaart

Afb. 5 Advieskaart

Bijlage 1 Boorgegevens

nummer	naaielhoogte (cm)	NAP	bovensgrens (cm onder mv)	ondersgrens (cm onder mv)	grondsoort	bijmenging	zandmediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	antropogene bijmengingen	organische bijmengingen	bodemhorizonten	overig	Lithostratigrafie
1	28,24		0	35	zand zwak siltig; zwak humeus		matig fijn	donker-bruin	kalkloos		wenig baksteen				
			35	65	zand zwak siltig		matig fijn	bruin	kalkloos				B-horizont		
			65	80	zand zwak siltig		matig fijn	licht-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken			BC- horizont		
			80	105	zand zwak siltig		matig fijn	licht-grijs-bruin	kalkloos				C-horizont		
2	28,21		0	40	zand zwak siltig; matig humeus		matig fijn	donker-bruin	kalkloos				A-horizont		
			40	60	zand zwak siltig		matig fijn	bruin	kalkloos						
			60	75	zand zwak siltig		matig fijn	licht-bruin	kalkloos	spoor roestvlekken			BC- horizont		
			75	110	zand zwak siltig		matig fijn	licht-geel-bruin	kalkloos				C-horizont		
3	27,67		0	30	zand zwak siltig; zwak humeus		matig fijn	bruin	kalkloos					veel donker-gele vlekken; verploegd	
			30	55	zand zwak siltig		matig fijn	licht-oranje- bruin	kalkloos	spoor roestvlekken				B-horizont?	
			55	90	zand zwak siltig		matig fijn	licht-geel-bruin	kalkloos				C-horizont		
4	27,92		0	35	zand zwak siltig; matig humeus		matig fijn	donker-bruin	kalkloos					bouwvoor	
			35	85	zand zwak grindig; zwak siltig; zwak humeus		matig fijn	bruin	kalkloos					veel gele vlekken; veel donker-bruine vlekken; omgewerkte grond; op 80 stukje plastic	
			85	120	zand zwak siltig		matig fijn	licht-bruin	kalkloos				C-horizont		
5	28,15		0	35	zand zwak siltig; zwak humeus		matig fijn	donker-bruin	kalkloos						
			35	60	zand zwak siltig		matig fijn	bruin	kalkloos				B-horizont		
			60	90	zand zwak siltig		matig fijn	licht-bruin	kalkloos				C-horizont		